

**De workforce Verpleegkundigen in  
2043:  
toekomstprojectie  
op basis van de reële instroom tot 2020**

**Resultaten van de basisscenario's:  
SYNTHESE**

**een rapport van de**

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen  
Dienst Gezondheidszorgberoepen en Beroepsuitoefening  
DG Gezondheidszorg  
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

**uitgevoerd door**

Veerle Vivet  
Christelle Durand  
Peter Jouck  
Dominiq Nkenné  
Pascale Steinberg

begeleid door de

Werkgroep Verpleegkundigen  
van de Planningscommissie van het medisch aanbod

**07-06-2022 - Gevalideerde versie**

## Colofon

### Redactie van het rapport:

Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen:

**Celhoofd:** Pascale Steinberg

**Medewerkers:** Veerle Vivet, Christelle Durand, Peter Jouck, Timothée Mahieu, Dominiq Nkenné en Oliver Van Weyenbergh

**Begeleiding:** Werkgroep Verpleegkundigen van de Planningscommissie van het medisch aanbod

Voorzitter: Ellen de Wandeler

Leden: Katrien Beeckman, Gilbert Bejjani, Mickaël Daubie, Pierre Drielsma, Sofie Goyvaerts, Luc Herry, Jannie Hespel, Catherine Lucet, Danny Mathysen, Stella Matterazzo, Jill Meirte, Yves Mengal, Louis Paquay, Edgard Peters, Olivier Thonon, Thérèse Van Durme, Ann Van Hecke, Patrick Verliefde

### Organisatie:

Dienst Gezondheidszorgberoepen en Beroepsuitoefening

**Diensthooft:** Aurélia Somer

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

**Directeur-generaal:** Annick Poncé

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

**Voorzitter van de FOD VVVL:** Pierre Kerkhofs, waarnemend Voorzitter van het directiecomité

### Verantwoordelijke uitgever:

Pierre Kerkhofs, waarnemend Voorzitter van het directiecomité, Galilleelaan 5/2 - 1210 Bruxelles

### Contactgegevens:

Directoraat-generaal Gezondheidszorg

Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

Service Center Gezondheid

Galilleelaan 5/2 – 1210 Bruxelles

T. +32 (0)2.524.97.97

[plan.team@health.belgium.be](mailto:plan.team@health.belgium.be)

[www.health.belgium.be/hwf](http://www.health.belgium.be/hwf)

*Ce document est également disponible en français.*

### Gelieve het te citeren met de volgende referentie :

De workforce Verpleegkundigen in 2043: basisprojectie uitgaande van de reële instroom tot 2020 - synthese, Cel Planning van het Aanbod van de Gezondheidszorgberoepen, Dienst Gezondheidszorgberoepen en Beroepsuitoefening, Directoraat-generaal Gezondheidszorg, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, juni 2022.

© 2022, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Elk gedeeltelijke reproductie van dit document is toegestaan mits bronvermelding.

Dit document is eveneens beschikbaar op de website van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu: [www.health.belgium.be/hwf](http://www.health.belgium.be/hwf) (=> Publicaties).

Wettelijk depot: D/2022/2196/

Deze tabel geeft een beknopt overzicht van de resultaten van de 5 basisscenario's die werden uitgewerkt om de beroepsgroep Verpleegkundigen te projecteren. Het eerste basisscenario "Professioneel statuut" projecteert het volledig aantal actieve verpleegkundigen volgens hun professioneel statuut. De 4 andere basisscenario's beschrijven de beroepsbevolking binnen de verschillende activiteitssectoren: Ziekenhuis, Rust-en verzorgingstehuizen, Thuisverpleging en Maatschappij & Gezondheid. De basisscenario's werden uitgewerkt onder toezicht van de werkgroep Verpleegkundigen van de Planningscommissie – medisch aanbod.

Een basisscenario geeft de evolutie van de workforce weer bij ongewijzigd beleid en bij voortzetting van de momenteel geobserveerde trends op o.a. het gebied van de participatie- en activiteitsgraad. Wat betreft de evolutie van de vraag naar verpleegkundige zorg wordt enkel rekening gehouden met de evolutie van de grootte en samenstelling van de bevolking.

Opgelet: de kleurcodes geven slechts de richting en de grootte van de geprojecteerde evolutie weer. Ze zijn op zich geen evaluatie van de huidige situatie, noch doen ze een uitspraak over de gewenstheid van de geprojecteerde evoluties. De kleurcodes komen overeen met de volgende intervallen:

>120%	-120%>-80%	-80%>-40%	-40%>-20%	-20%>0%	0%<20%	20%<40%	40%<80%	80%<120%	>120%
-------	------------	-----------	-----------	---------	--------	---------	---------	----------	-------

De volledige constructie van de basisscenario's wordt gedetailleerd beschreven in de 5 individuele basisscenario-rapporten. Deze rapporten geven ook de nodige duiding bij de gehanteerde indicatoren en methodes.

De basisscenario's werden ontwikkeld op basis van de activiteit in 2018: Project PlanKad "[Verpleegkundigen op de arbeidsmarkt 2004-2018](#)".

Het voltijdequivalent (VTE), dat wordt gebruikt voor verpleegkundigen in loondienst die actief zijn in een sector van de gezondheidszorg, wordt aangeleverd door het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale bescherming en komt overeen met de activiteitsgraad die in het laatste trimester van het jaar in de gezondheidssector werd geleverd.

Het gehanteerde VTE voor de zelfstandige verpleegkundigen is een relatieve indicator, gebaseerd op het mediaan-bedrag van de door het RIZIV jaarlijks uitgevoerde terugbetalingen dat wordt geobserveerd in een referentiegroep, met name de actieve verpleegkundigen in de leeftijdsgroep van 45 tot 54 jaar, zonder betrekking in loondienst. Deze mediaan wordt gehanteerd in wat volgt als een inschatting van de activiteit overeenkomend met 1 voltijds equivalent (= 1 VTE). De interpretatie van een VTE moet gebeuren met de nodige voorzichtigheid aangezien het een relatieve en geen absolute indicator betreft.

De tabel geeft de evolutie van de workforce tussen 2018 en 2043 per gemeenschap weer. Het gaat om de evolutie van de volledige workforce, maar ook om de evolutie van de verpleegkundigen volgens sector van activiteit.

Vlaamse gemeenschap												
Basisscenario	Actief in GZ - aantal				Actief in GZ - gewogen dichtheid				VTE in GZ - gewogen dichtheid			
	'18	'43	% '18-'43	% evol. '18-'43	'18	'43	% '18-'43	% evol. '18-'43	'18	'43	% '18-'43	% evol. '18-'43
Professioneel Statuut	76.707	97.967	27,72		113,57	104,69	-7,82		94,72	87,59	-7,14	
Ziekenhuis	46.862	56.790	21,19		69,38	68,12	-1,82		57,27	56,07	-2,14	
Rust -en Verzorgingstehuis	14.258	19.580	37,33		21,11	16,00	-24,21		16,54	12,70	-23,36	
Thuisverpleging	14.849	21.160	42,50		21,98	23,12	5,19		17,47	18,34	4,98	
Maatschappij en Gezondheid	3.005	3.709	23,43		4,45	4,97	11,69		3,37	3,76	11,24	

  

Franse gemeenschap												
Basisscenario	Actief in GZ - aantal				Actief in GZ - gewogen dichtheid				VTE in GZ - gewogen dichtheid			
	'18	'43	% '18-'43	% evol. '18-'43	'18	'43	% '18-'43	% evol. '18-'43	'18	'43	% '18-'43	% evol. '18-'43
Professioneel Statuut	49.739	62.565	25,79		108,89	105,80	-2,84		95,30	92,82	-2,60	
Ziekenhuis	33.237	41.238	24,07		72,76	75,42	3,66		61,13	63,16	3,30	
Rust -en Verzorgingstehuis	8.286	11.685	41,02		18,14	16,31	-10,09		15,07	13,77	-8,63	
Thuisverpleging	9.845	11.919	21,06		21,55	20,47	-5,01		16,34	15,23	-6,79	
Maatschappij en Gezondheid	1.799	2.201	22,36		3,94	4,47	13,45		2,98	3,38	13,42	

Het aantal verpleegkundigen in de zorg groeit sterk tussen 2018 en 2043: minimaal +20% voor elke sector, ongeacht de gemeenschap.

Evolutie van de gewogen dichtheid van het aantal actieve verpleegkundigen:

- Voor de Vlaamse Gemeenschap: de sector “Rusthuis” zal moeilijkheden kennen omdat de groei van het aantal verpleegkundigen de groei van de gewogen bevolking (benadering van de verpleegkundige zorgbehoefte) niet zal kunnen opvangen: daling van -24% tussen 2018 en 2043. De sectoren “Thuisverpleging” en “Maatschappij en Gezondheid” kennen een licht positieve evolutie. De sector “Ziekenhuis” kent een licht negatieve evolutie.
- Voor de Franse Gemeenschap: het beeld is een beetje anders. Ook de sector “Rusthuis” kent de sterkste daling tussen 2018 en 2043, maar die daling is minder groot in vergelijking met de Vlaamse Gemeenschap: -10%. Ook de sector “Maatschappij en Gezondheid” toont een positieve trend (+13%). Net zoals de sector “Ziekenhuis”. Tenslotte toont de sector “Thuisverpleging” een negatieve evolutie (-5%).
- Evolutie van de gewogen dichtheid in VTE: de resultaten volgen dezelfde evolutie als de gewogen dichtheden voor de actieve verpleegkundigen.

Er moet worden benadrukt dat het uitgangspunt van het basisscenario is om projecties uit te werken bij ongewijzigde omstandigheden en onveranderd beleid. Dit betekent zonder dat er iets veranderd werd aan de huidige organisatie van de zorg, de huidige normen, etc. Een basisscenario houdt enkel rekening met de evolutie van de beroepsbevolking en de evolutie van de Belgische bevolking. Er zullen alternatieve scenario's worden ontwikkeld, waarbij rekening wordt gehouden met andere trends.